

Határ nélkül

Esős késő ősze állt, mikor a fiatal nemes, Miklós dél felé vette útját. Még indulása előtt ellátogatott Bécsújhelyre, hogy a helyszínen is megnézzék mindazt, amit Prágából elindulva útközben elolvasott a városról. Volt is mit megnéznie. A sok régi épület, megannyi érdekes történet, főleg az a hihetetlen Oroszlánszívű Richárdról, Anglia királyáról sehogy sem fért a fejébe. Hogyan történhetett meg ilyesmi egy királlyal, tette fel a kérdést állandóan magában. Másrésztől viszont ott volt a régi mondás: „Ahogy te másokkal teszel, úgy tesznek majd veled is”.

Abban az évben tényleg sokat esett az eső. A Lajta folyó is megmutatta szeszélyességét és az Alpokból lezúduló víz több falvat elöntött. Hasonló volt a helyzet a kis Wulka folyó völgyében is, ahol a víz több Kismarton és Sopron között fekvő horvát falvat öntött el. Sopronban röviden megállt Miklós bán jó barátjánál és egy levelet is magával vitt Csáktornyára.

Sopron—az ősi város a Borostyánkő úton, az élet útján, mely már évezredek óta köti össze a Baltikumot az Adriai térséggel, viszonylagos békességben élte mindennapjait távol az Oszmán fenyegetéstől.

Éppen a késői szüretet kezdték el a szorgos szőlősgazdák a Fertő tó lankáin, de idén sietve kellett ezt megtenniük, hogy a káros gombák ne tegyék tönkre a már aszúsodott szőlőbogyókat, melyek a messze földön híres Ödenburger Ausbruch édes nedűjének alapanyagát adták. Mióta a Török elfoglalta a Szerémséget és a Tarcal hegység lankáit, nyugat Magyarország e vidékein mindent megtettek, hogy kielégítsék az ínycsemegetés keresletét Európa szerte.

Csáktornyáig az út viszonylag békésen telt el. Még a híres zalai rengetegben sem találtak az állandó veszélyt jelentő haramiákkal és tolvajokkal. Talán megszimatozták, hogy ezzel a kis csapattal nem kellene összeütközésbe bonyolódni. Miklós gondolataiban azonban a sokkal forrongóbb politikai helyzet forgott minduntalan. Mióta Habsburg Lipót a győzedelmes szentgotthárdi csata után megkötötte a Törökkel a szégyenteljes Vasvári békét, a horvát és magyar nemesség II. András királyunk Aranybullájában foglaltatott ellenállási jogára hivatkozva komolyan gondolkodni kezdett, egy király elleni

szervezkedésen. Miklós fejében azonban még valami motoszkált szüntelen. A találkozás a híres hadvezérrel, a bánnal, Zrínyi Miklóssal minduntalan megdobogtatta szívét. Miután megérkeztek a pompás Csáktornyai várkastélyba, a szemlátomást idősebb gróf nagyon szívélyesen fogadta fiatalabb nemes kollégáját. Néhány nap elteltével szinte apa fiú viszonyra alakult kapcsolatuk. Érezhető volt a levegőben is a legjobb éveit tapasztalt úriember és a fiatal, szép jövő elé néző és tudásra szomjas erdélyi nemes között kialakult bensőséges hangulat.

Sajnos az idill ideje mindössze egy kicsit több mint négy napig tartott, miután azon a szerencsétlen és végzetes november 18. napon az est szürkületében a bán orvgyilkosság áldozatául esett a kursaneci erdő rengetegének szélén nem messze a Drávától. A fiatal Miklós ott volt a tett színhelyén több ismert nemessel együtt és az eseményről részletesen számolt be naplójában.

Megtudta azt is, hogy a bánt majd a téli napfordulón, december 21-én fogják utolsó nyughelyére vinni, a Csáktornyától 2 km-re fekvő szent ilonai Pálos kolostor mellett fekvő Zrínyi kriptába. Pár nap múlva tovább utazott Ozalj várába. Itt Zrínyi Péter, a meggyilkolt Miklós vendégszeretét élvezhette, aki bár nem volt személyesen jelen, nem volt ott bátyja tragikus halálakor sem.

Ozalj vára nagyon megtetszett hőszünknek. Az egész vidék otthonát idézte fel benne, gondtalan gyermekkorát Kis Bunában, Erdélyben, ahol született. Az emberek viselkedése különös érzésekkel töltötte el őt. Igaz nem ismerte a horvát nyelvet, de sokat megértett belőle, mivel a szavak hasonlóan visszhangzottak fülében a román szavakhoz, melyeket még mint kisfiú tanult meg játszadozás közben a Bethlen család reneszánsz kastélya parkjában.

Így ült Velencébe vezető útja előestéjén a vár alatt tekergő Kupa folyó partján, mikor egy különleges lényt pillantott meg nem messze magától.

Nem akart hinni a szemének. Csodálatos fehér népviseletben egy karcsú fekete hajú szépség suhant el nem messze tőle, mintha őz suta lenne.

A késő őszi nyugvó nap utolsó sugarai a Kupa mozdulatlan zöldeskék vizén megcsillanva a fiatal teremtésnek misztikus küllemet kölcsönöztek. Eszébe jutottak a régi mesék és balladák, melyekben éppen így írták körül az azokban

szereplő, a föld és ég között lebegő tündérlányokat . A valóság és álom között megjelenő teremtmények jutottak egyből eszébe.

Ez azonban nem volt álom. Nem tudott ellenállni a kísértésnek és egyben kihívásnak, hogy meg ne állítsa ezt a teremtményt, így hát a nyomába eredt. Néhány perccel később ott termett mellette. Még szóra sem nyitotta a száját, hogy a már jól betanult előkelők által használt válogatott szavak valamelyikével elkezdje bemutatkozó monológját, mikor a gyönyörű lány, mintha megérezte volna közelségét, hirtelen megfordult és egy szót sem kiejtve gyönyörű kerek barna suta szemével ránézve megkérdezte: „Hát te ki vagy? „ Ebben a varázslatos pillanatban, a két szempár találkozásakor történt valami, ami a fiatal Miklós emlékezetébe kitörölhetetlenül belevésődött. Soha ilyesmi sem előtte sem utána nem történt meg vele. Akkor még nem tudhatta, hogy ezek a dolgok egyszer történnek meg az ember életében és soha többet. Egymással szemben csak úgy szótlanul álltak, pedig belül elmondtak már rég egymásnak mindent. Minden kimondott szó elrontotta volna a pillanat varázsát és elemi erejét, melyet mindenki legalább egyszer meg szeretne élni élete során. Erre a pillanatra fog emlékezni leginkább Miklós 50 évvel később, felelősségteljes kancellári évei után a bécsi cella fogságában. Erőt ad majd neki és reményt, hogy elviselje a magány súlyos perceit.

Segítségére lesz majd mindenkor, amikor szükség lesz rá.

Két romlatlan lélek szempárjának találkozása volt ez, két lényé ugyanazon világból. Abban a pillanatban ott a Kupa partján évszázadok rohantak el másodpercek töredéke alatt, háborúk és sok generáció történése egyúttal. Újra találkozott két valaha régen erőszakkal elválasztott lélek.

Miklós tudta, ebben az időtlen időben, bár egy szó sem hagyta el ajkukat, hogy ezt a csodaszép lányt Márának hívják és valamikor réges-régen egymáshoz kötötte már őket egyszer a sors. Az öreg fűz sárga leveleit észrevétlenül rezdítette meg a szellő, mikor Mára kezeit Miklós kezeibe tette. Egy pillanatra csak, hogy a másikon eltűnjön oly hirtelen, amilyen feltűnés nélküli volt megjelenése is.

Miklós még sokáig ott maradt egyedül, valami érdekes édes érzéssel küszködve, valami hihetetlen viharszerű sodrással a mellében. A tomboló tenger, a legerősebb szél, a legnagyobb vihar, semmiségnek tűntek ehhez a csapáshoz

képest, mely mellbe vágta és testét vadul felborzolta. Maga sem tudta, hogyan jutott vissza a várba és hogyan aludta át az éjszakát. Gondolataiban ugyanaz a kép forgott állandóan. A kép azzal a szempárral. Az az erő, az a tisztaság, a szembogarak és a sötétbarna szemek vékony sugarainak játéka.

Másnap kisebb kísérettel folytatták útjukat tovább Grobnik váráig, majd Trszatba. Indulás előtt azonban ellátogatott Szent Vitus templomáig. Ott egy pillanatra egy gondolat hasított át agyán. A régi rováson a Vid fényt jelent, Ozalj neve pedig láss csodát, a helyet, melyről néznek, látnak. Látós hegy! Ezek szerint ez egy fontos hely volt a fény-információk vételénél és továbbadásánál!?

Gorszki Kotáron, a hegyes vidéken a tenger előtt, a tegnapi élmény hatása alatt könnyedén lovagolt keresztül, habár a csúcsok már hósapkával voltak fedve. A misztikus Klek hegy sziklaorma kísérte őket az út nagyobbik szakaszán.

Grobnikra érkezve a helyiekkel a találkozást a vidék régi történeteinek elmesélésével ünnepelték meg. A Vinodoli hercegség messze földön ismert jól megalkotott szabályrendszeréről és kellemes klímájáról. Trszatra érve érezték, de látták is, hogy itt egy évezredes stratégiai is fontos helyen épült szép várról van szó.

A Szent ház Lorettói átvitelének legendáját már régebről tudta Miklós, de itt személyesen is átérezte e szent hely varázsát. Ezután hajóra ültek és Velencéig meg sem álltak. A Karácsony és az Új Év megünneplése után elkezdődhetek a karneváli multságok. Az öreg dáma, Velence megmutatta moralitásának fonákját, a meggyógyíthatatlan betegséget, a bujaság minden fokát és szégyellni való viselkedéseknek özönét, melyek ebben az időszakban hatványosan voltak jelen nyilvánosan mindenütt. A maszkok biztos védelme alatt mindenki kiélhette szinte minden bűnös vágyát.

Miklós többször került kellemetlen helyzetbe kísérete kihágásai miatt. Többen nem tudván ellenállni a kísértésnek sajnos mélyre estek a moralitás létráján.

Az álarcok mögött csak a szemeket látod, de ezer szem sem tudott vetekedni azzal a szempárral, melyek éjjel-nappal ott ragyogtak Miklós emlékezetében.

Egyes dolgok egyszerűen túl mélyen belevésődnek az emlékezetünkbe, és valamilyen hangsúlyos barázdaként, amikor az élet lemezének tűje elér hozzá, mindig kizökkentik a normál menetből.

Már türelmetlenül várta a visszautat. Viharos tengeren hajóztak el Trszat alatt a festői bakari (Bucarro) öbölbe. Bakar a Frangepánok vára körül épült régi városka, ahol a Frangepán családból származó Zrínyi Katalin, Zrínyi Péter felesége fogadta őket nagyon szívélyesen. A grófnéval eltöltött néhány nap fiatal nemesünkben egy nagylelkű, és sokat tudó asszony benyomását keltette. Velük volt a kis Jelena (Ilona), aki Ozaljban született. A kis Ilona még nem tudhatta milyen sorssal fogja majd megajándékozni az élet. Már így kicsin is látszottak jelei, hogy a *Jó* oldal elkötelezettjeként választott ki a Teremtő, és hogy majd sok szenvedést és próbát eltűrné és kiállnia majd.

A késő éjszakába nyúló beszélgetések alkalmával minden téma előjött kettejük között. Egy alkalommal Katalin a négy elem rendszert próbálta megismertetni Miklóssal, amikor az átvette a szót, és mint valami kis tudós tovább vezette a gondolatot.

„A négy elem. –folytatta. A víz, a tűz, a föld és a levegő. Az ötödik elem hiányában viszont nem tud életre kelni a rendszer. Ez az ötödik elem a szer elem. Egybe olvasva szerelem. Nélküle nehezen képzelhető el életről beszélni.” magyarázgatta Miklós, közben állandóan a nemrég látott szempárra gondolt, melyek megigézték őt magát is.

Néhány nap vendégeskedés után szépen elköszönt vendéglátójától és megköszönte az önzetlen és kifogástalan kiszolgálást, majd kíséretével útját Ozalj felé vette.

A Kupa parti várban személyesen Zrínyi Péter fogadta. Néhány nappal később Pozsonyba indult kis csapatunk. Nem tettek meg még egy mérföldet sem, mikor is Miklós hátulról egy fiatal lány kontúrját pillantotta meg, ahogy rőzsét visz a hátára kötve. Már akkor egy különös érzés fogta el, ki is lehet előttük, de valahol lelke mélyén érezte, pontosan tudta, hogy *Mára* lesz az.

Megállt mellette megparancsolva a többieknek, hogy nyugodtan folytassák csak útjukat és ő majd utoléri őket kicsit később. Leszállt lováról szüntelenül a lány szeméit nézve, melyekkel nem tudott betelni. Igazán csak most vette észre

arcát. Arányos szép formák és a két selymes ajakpár. Egymást nézték egy ideig mit sem törődve a hideg széllel. Bennük ott tombolt a tűz. Márá letette a rőzsét hátáról és kicsit megszeppenve, de gyengéden azt mondta: *szerce moje* (magyarul: szívem). Miklós szinte ugyanabban a pillanatban ejtette ki a *szerelem* szót . Számára most lett világos, hogy a szer-ce a lelkünk mélyén van, a test kellős közepén, mely dobogásával éltet minket, és amelyben az ötödik elem lakozik: a szerelem. Így találkozott a két szó, szer-ce és a szer elem, a két lélek, a két nyelv és a két nép. Csak ez a két szó hangzott el közöttük és mintha az elmúlt idők örvénye rántotta volna el őket. Egymásba ölelkezve álltak ott kettesben a hideg ozalji tél kellős közepén.

Mindketten tudták, hogy külön utakat szánt nekik az élet és hogy e csodálatos pillanat után soha nem látják viszont egymást, mégsem estek kétségbe. Mindketten tudták, hogy ez az érzés, ez a magasztos pillanat végigkíséri majd őket egész életük folyamán bárhol legyenek is.